

z tego świata, niech nas, niosących pełne naręcza dobrych uczynków, przedstawi Tobie Najświętsza Dziewica Wniebowzięta, najdoskonalszy owoc tej ziemi, abyśmy zasłużyli na przyjęcie do Twojego domu"²². Pełne naręczy dorobku symbolizują dobre uczynki i zasługi będące owocem Bożego błogosławieństwa, moralnego zdrowia i współpracy z łaską Bożą.

Kraków

Ks. TARSYCJUSZ SINKA CM

SPRAWOZDANIA I WIADOMOŚCI

Ks. Jerzy Chmiel

15-LECIE ISTNIENIA STUDIUM SYNDONOLOGICZNEGO

A. ZAŁOŻENIE

Na posiedzeniu Zarządu Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie w dniu 9 października 1981 r. zapadła uchwała o powołaniu grupy syndonologicznej przy sekcji biblijno-liturgicznej Towarzystwa. Grupa ta ma na celu studia nad Całunem Turyńskim oraz popularyzację badań naukowych w tej dziedzinie wśród społeczeństwa.

Kierownikiem grupy został mianowany ks. doc. dr hab. Jerzy Chmiel.

Pod względem organizacyjno-prawnym grupa syndonologiczna, która przyjęła nazwę „Studium Syndonologiczne”, została uzależniona od kierownika sekcji biblijno-liturgicznej Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie.

²² Tamże, n. 1413.

Informacja o powstaniu Studium Syndonologicznego została podana do wiadomości: w „Tygodniku Powszechnym” (8.11.1981), w „Piśmie Okólnym Biura Prasowego Sekretariatu Episkopatu Polski” (12.11.1981), w czasop. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” z. 6.1981, s. 393.

B. REGULAMIN

1. Studium Syndonologiczne zostało powołane na mocy uchwały Zarządu Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie w dniu 9.10.1981 r. jako grupa robocza przy sekcji biblijnej i liturgicznej tegoż Towarzystwa.

2. Celem Studium Syndonologicznego jest:

- a) koordynacja badań naukowych polskich syndonologów,
- b) koordynacja działalności informacyjno-popularyzatorskiej na temat Całunu Turyńskiego wśród społeczeństwa,
- c) utrzymywanie kontaktów z podobnymi placówkami w kraju i za granicą.

3. Na czele Studium stoi kierownik, zwany moderatorem, mianowany przez Zarząd Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie. Do pomocy służy mu Rada Naukowa, zwana inaczej Prezydium, złożona z kilku (przynajmniej trzech) najbardziej kompetentnych i aktywnych członków Studium.

4. Członkiem Studium Syndonologicznego może zostać każdy, kto zajmuje się Całunem Turyńskim w sposób naukowy w ramach swojej specjalności lub też znacząco bierze udział w akcji informacyjno-popularyzatorskiej. Wniosek o członkostwo winien być poparty rekomendacjami Prezydium Studium.

5. Członek Studium Syndonologicznego nie ponosi żadnych zobowiązań finansowych, ale też nie otrzymuje żadnych dotacji od Studium. Jeżeli prowadzi akcję informacyjno-popularyzatorską, rozlicza się indywidualnie według obowiązujących przepisów prawa podatkowego.

6. Członek Studium Syndonologicznego biorący udział w akcji informacyjno-popularyzatorskiej może uzyskać od moderatora Studium zaświadczenie (rekomendację), która może zostać anulowana w wypadku wykroczeń członka.

7. Studium Syndonologiczne nie prowadzi żadnych rozliczeń finansowych, a pod względem organizacyjno-prawnym jest zależne od Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie, którego Zarząd ma prawo wglądu i interwencji w działalność Studium.

C. Z KRONIKI

W r. 1982 ogłoszono szereg konferencji naukowych i popularnonaukowych po kościołach i pomieszczeniach kościelnych. Obowią-

zujący rygor stanu wojennego nie pozwalał na większe rozwinięcie działalności odczytowej. I tak np. 18.03. w domu biskupim w Krakowie ks. doc. J. Chmiel wygłosił dla duchowieństwa konferencję pt. „Całun Turyński – wyniki badań naukowych, wnioski teologiczne i propozycje duszpasterskie”. Na konferencji był obecny J. Em., Kard. Franciszek Macharski, arcybiskup metropolita krakowski. Podobnie dla studentów Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie został urządzone wykład pt. „Całun Turyński a przekazy ewangeliczne”. Prelegent, ks. doc. J. Chmiel przedstawił nowe próby interpretacji perykopy J 20,1–10. Na Wielki Post 1982 Wydział Duszpasterstwa Kurii Metropolitalnej w Krakowie wydał gazetkę fotograficzną poświęconą Całunowi w konsultacji naukowej ze Studium. Założono archiwum Studium Syndonologicznego dla korespondencji i przysyłanych elaboratów.

W roku 1983 członkowie Studium Syndonologicznego wygłaszali w różnych miejscowościach Polski konferencje o Całunie, zwłaszcza w okresie Wielkiego Postu. Zaczęto przygotowywać do druku prace na temat Całunu.

W roku 1984 urządzono sesję syndonologiczną, która miała miejsce w auli Wyższego Seminarium Duchownego Krakowskiego 20.03. W programie były odczyty:

– doc. dr hab. Władysław Fenrych: „Czy możliwe jest oznaczenie cech grupowych krwi na Całunie Turyńskim?”,

– dr Stanisław Waliszewski: „O wzroście Jezusa na podstawie Całunu Turyńskiego”,

– ks. doc. dr hab. Jerzy Chmiel: „Teologia Całunu Turyńskiego – próba zarysu”,

W roku 1985 została zorganizowana podobna sesja syndonologiczna (13.03), podczas której mówili:

– dr Stanisław Waliszewski: „Całunowe echo w pierwszym tysiącleciu chrześcijaństwa na podstawie dokumentacji Mons. Pietro Savio”,

– ks. doc. dr hab. Jerzy Chmiel: „Świadectwo Czwartej Ewangelii – nowe propozycje egzegetyczne”.

Na tejsze sesji nadano – na mocy uchwały Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie – medal pamiątkowy Towarzystwa dr. med. Stanisławowi Waliszewskiemu w związku z 50-leciem jego działalności lekarskiej i związanej z tym prawie półwiecznej działalności odczytowej na polu syndonologii w całym kraju, a zwłaszcza na terenie Archidiecezji Krakowskiej.

Sesję odnotował w kronice „Kraków. Magazyn kulturalny” n. 3 (1985), s. 59.

W roku 1986 tematem sesji pastoralno-naukowej było „Wykorzystanie badań Całunu Turyńskiego w rozwoju kultu Męki Pań-

skiej i Eucharystii (przed Ogólnokrajowym Kongresem Eucharystycznym w roku 1987)". Prelegentami byli: dr med. S. Waliszewski, doc. dr hab. W. Fenrych, mgr inż. Jerzy Dołęga-Chodasiewicz i ks. doc. J. Chmiel.

W roku 1987 nie odbyła się żadna sesja, ponieważ był to rok Ogólnokrajowego Kongresu Eucharystycznego i III pielgrzymki Papieża Jana Pawła II do Polski. Natomiast ukazało się 1. wydanie zbiorowej pracy członków Studium: Stanisława Waliszewskiego, Władysława Fenrycha, Jerzego Dołęgi-Chodasiewicza i Józefa Camry pt. *Całun turyński dzisiaj* (Wyd. Apostolstwa Modlitwy, Kraków 1987, stron 172 + 58 ilustr. + 2 mapy, nakład 20 tys. egz.). Egzemplarz książki został ofiarowany Papieżowi Janowi Pawłowi II w Watykanie z okazji 10-lecia Pontyfikatu.

W roku 1988 również nie urządzono żadnej sesji, gdyż był to rok fatalnego ogłoszenia kwestionowanych badań przy pomocy węgla radioaktywnego autentyczności Całunu. Członkowie Studium krytycznie przyjęli wyniki badań, postanawiając w następnym roku urządzić specjalne na ten temat posiedzenie.

W roku 1989 istotnie została urządzona dyskusja panelowa na temat ostatnich badań Całunu Turyńskiego (17.02.) z udziałem przedstawicieli różnych dziedzin wiedzy. W czasie ożywionej dyskusji odniesiono się krytycznie do wydanego negatywnego werdyktu na temat autentyczności Płótna, zachowując jednak postawę oczekiwania na dalsze badania.

W roku 1990 członkowie Studium wygłaszali konferencje popularyzacyjne w różnych częściach Polski. Senior Studium dr Stanisław Waliszewski uczestniczył w V Kongresie Syndonologów Włoskich w Cagliari na Sardinii w dniach 29-30 kwietnia 1990 r. Następnie opracował „pro memoria” z tego kongresu, które rozesłał po całej Polsce.

W roku 1991 została zwołana konferencja naukowa na temat aktualnego stanu badań nad Całunem po werdykcie z 1988 r., na podstawie różnych zjazdów, sympozjów i kongresów w świecie. Owocem konferencji było wydanie komunikatu Studium Syndonologicznego, który rozesłano do odpowiedniej instancji, zwłaszcza prasy.

Ponieważ komunikat ten jest w dalszym ciągu aktualny, warto go tutaj przytoczyć.

„19 lutego 1991 r. spotkali się w Krakowie członkowie Studium Syndonologicznego, działającego przy Polskim Towarzystwie Teologicznym, dla omówienia aktualnego stanu badań nad Całunem Turyńskim.

Przypomniano komunikat Stolicy Apostolskiej z 18 sierpnia 1990 r. (zniekształcony przez niektóre środki przekazu) o powołaniu przez Papieża Jana Pawła II nowego kustosa dla konserwacji i kultu Całunu w osobie obecnego arcybiskupa Turynu oraz o zgodzie Papieża na nowe badania naukowe Całunu.

Ogłoszony w 1988 roku rezultat badań uzyskanych przy pomocy węgla radioaktywnego C14, a datujący powstanie Całunu na okres średniowiecza, jest w rażącej sprzeczności z wynikami wieloletnich różnorodnych badań, które wskazywały na datowanie Płótna sięgające dwóch tysięcy lat, jak to stwierdzono na kongresach naukowych w Bolonii, Paryżu, Cagliari i w Rzymie. Wynik analizy radiowęglowej, przeprowadzonej w dyskusyjnych okolicznościach, wzbudził poważne zastrzeżenia wielu uczonych, między innymi z Polski. Całun Turyński, ze względu na swoją specyfikę i strukturę, nie nadaje się do tego typu badań. Należy przeprowadzić innego rodzaju badania. Potrzebne są badania we współpracy z wszystkimi zainteresowanymi dyscyplinami naukowymi.

Całun Turyński pozostaje więc nadal relikwią czczoną od wieków w chrześcijaństwie. Ponowne otwarcie badań naukowych jest wyrazem troski Kościoła o wydobycie całej prawdy odnoszącej się do Całunu Turyńskiego jako relikwii od wieków czczonej i uznawanej za pamiątkę męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa”.

Warto zwrócić uwagę, że powyższy komunikat, który określa stanowisko Studium Syndonologicznego wobec Całunu Turyńskiego, został wydany w 10. rocznicę istnienia Studium.

W roku 1992 członkowie Studium gromadzili materiały informacyjne na temat nowych projektów badań Całunu. Autorzy pracy zbiorowej pt. *Całun turyński dzisiaj*, której dwa wydania ukazały się w Wydawnictwie Apostolstwa Modlitwy, przygotowali do druku III wydanie. Zarząd Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie, na prośbę moderatora Studium ks. J. Chmiela, wystosował list gratulacyjny do dra Stanisława Waliszewskiego, seniora Studium, z okazji 80-lecia jego urodzin, 57 lat pracy jako lekarza i 54-letniej działalności na polu syndonologii.

W roku 1993 członkowie Studium: prof. Władysław Fenrych i kustosz Jerzy Dołęga-Chodasiewicz wzięli udział w obradach The International Scientific Symposium on the Shroud of Turin w Rzymie w dniach 10–12 czerwca.

W roku 1994 została urządzona kolejna sesja naukowo-informacyjna (15.03.) poświęcona specjalnie sympozjum rzymskiemu z poprzedniego roku. W programie zostało odczytane wspomnienie dra S. Waliszewskiego o Mons. Piero Coero-Borga, zmarłym dyrektorem Centro Internazionale di Sindonologia w Turynie, wielkim przyjacielu polskich syndonologów; prof. dr hab. W. Fenrych i mgr inż. J. Dołęga-Chodasiewicz złożyli sprawozdanie z Międzynarodowego Sympozjum w Rzymie 1993, przedstawiając nowe projekty badawcze Całunu; ks. doc. dr hab. J. Chmiel przedstawił swoje refleksje teologiczne nad obecnym stanem badań syndonologicznych. Z tej sesji krakowskiej Telewizja Kraków zrealizowała reportaż, przedstawiony następnie w kronice telewizyjnej.

W latach 1995–96 zrezygnowano z urządzania dużych sesji, natomiast działalność członków Studium poszła w kierunku konferencji w małych zainteresowanych grupach, przy współpracy z prasą, zwłaszcza lokalną, i radiostacjami, a także z programami telewizyjnymi.

D. PRÓBA BILANSU

Członkowie Studium Syndonologicznego zaangażowali się w akcję informacyjno-popularyzatorską na rzecz Całunu spontanicznie, bez czerpania korzyści lukratywnych, w ramach tak zwanej pracy społecznej. Pragną zachować pełną obiektywność, wynikającą również z ich pracy naukowej, ale równocześnie dawać świadectwo ludzi wierzących i zaangażowanych w życie Kościoła.

Czas robi swoje: prelegenci posuwają się w latach, warto pomyśleć o nowych kandydatach pełnych zapału i umiejętności.

Profil pracy, jaki przyjęli członkowie Studium Syndonologicznego, należy do kategorii „środków ubogich”. Niewątpliwie pomaga to duchowemu zaangażowaniu się w sprawę Całunu, niemniej jednak należałoby pomyśleć o akcjach bardziej otwartych, według wymagań współczesnych środków przekazu i komunikacji, co domaga się odpowiedniego mecenatu.

Wobec perspektywy nowych badań Całunu, postulowanych przez Stolicę Apostolską – prawnego obecnie właściciela Całunu, a także wobec zbliżających się publicznych wystawień Płótna (*Ostensione della Sindone*) w Turynie w roku 1998 (18 kwietnia – 14 czerwca) i w roku 2000, członkowie Studium Syndonologicznego, licząc na poparcie duchowieństwa i świeckich, pragną uczestniczyć w tych akcjach, zarówno od strony naukowej, jak i duszpasterskiej.

Pielgrzymki do Całunu w Turynie, powodowane nie tylko ciekawością, ale pragnieniem przeżycia w ten sposób misterium męki, śmierci i zmartwychwstania, naszego Pana, będą stanowić duszpasterski element wkraczania w trzecie tysiąclecie chrześcijaństwa. Nie należy wątpić, że nie braknie i z Polski pielgrzymów.

Póki trwa „sprawa Całunu Turyńskiego”, Studium Syndonologiczne widzi celowość i potrzebę swojej działalności. *Res nostra agitur!*